

LIBRIS

We know
books

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, Sector 6,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
contact@edituraeikon.ro
www.librariaeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de
Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Nedelcea, Tudor

În vecinătatea sfinților : convorbiri cu Tudor Nedelcea /
Ion Munteanu. - București : Eikon, 2025
ISBN 978-606-49-1376-0
I. Munteanu, Ion
821.135.1.09
929

Redactor: Diana Cotescu

Culegere computerizată: Marilena Nedelcea

Pe coperta I: Rembrandt, *Un savant* (1631, ulei pe pânză)

DTP: Mihăiță Stroe

Editor: Valentin Ajder

Ion Munteanu

În vecinătatea sfinților

Convorbiri cu Tudor Nedelcea

E I K O N

București, 2025

/ subvenționează acțiunile Academiei Române, ale Academiei de Științe din Chișinău, Centrului Academic Internațional „Mihai Eminescu”, dedicate Zilei Culturii Naționale, lui Eminescu sau Limbii Române.

Cu eminescologul Tudor Nedelcea,
 la un pahar de... vorbă, pe malul Dunării,
 plănuiind volumul doi al cărții *În vecinătatea sfinților*

Cuprins

CAPITOLUL I	
Minime întrebări și răspunsuri de „încălzire”	7
CAPITOLUL II	
Despre rădăcini, copilărie și visare	48
CAPITOLUL III	
Adolescența, studenția și alte năstrușnicii	84
CAPITOLUL IV	
Craiova, „această junglă prietenoasă”	106
CAPITOLUL V	
Ostaș pe frontul culturii	165
CAPITOLUL VI	
Despre sfinți și canoane	185
CAPITOLUL VII	
De dor și drag de Basarabia	224
CAPITOLUL VIII	
Din nou despre Craiova, cu dragoste	252
CAPITOLUL IX	
„Înapoi la Eminescu!”	301

CAPITOLUL I

Minime întrebări și răspunsuri de „încălzire”

Stimate domnule Tudor Nedelcea, sunteți o personalitate incontestabilă a Craiovei culturale, iar prin larga sferă a preocupărilor dumneavoastră, nu numai a Craiovei¹. Ca eminescolog recunoscut, cu atâtea articole și cărți publicate despre Poetul Național, despre care vom vorbi la timpul lor, permiteți-mi să vă pun o primă întrebare, așa, de încălzire: ce loc ocupă Eminescu în viața dumneavoastră?

Frontală întrebare! Îmi face plăcere cum începe convorbirea noastră și sper să aibă șanse să fie utilă și plăcută cititorilor. Vorba lui Miron Costin: „Toate lucrurile dacă se încep a spune din începutul său, mai lesne se înțeleg”. Eminescu este, fără îndoială, începutul și nesfârșitul lucrurilor, al spiritualității românești. Evident, el ocupă în viața și activitatea mea un loc esențial, datorită unui anumit context politic și derulării unui eveniment nefericit din viața mea. Pot spune, fără a exagera, că Eminescu m-a salvat.

¹ Tudor Nedelcea (născut pe 23 martie 1945, în satul Valea Ursului, comuna Tămna, județul Mehedinți), este critic și istoric literar, prozator, jurnalist, editor. Este fiul Elenei (n. Tupan) și al lui Iancu Nedelcea, grefier, agricultor. Învață mai întâi în satul natal (1952-1959), apoi frecventează cursurile Liceului „Traian” din Drobeta Tr. Severin (1959-1963), iar la București face studii de biblioteconomie în cadrul Institutului Pedagogic București (1964-1967), după care urmează Facultatea de Limba și Literatura Română a Universității din Capitală (1967-1971), unde își susține, în 1983, teza de doctorat: *Geneza ideilor social-politice și filosofice în literatura română veche* (sub coordonarea academicianului Dan Simonescu).

Când se întâmplă aceasta? În ce an?

În 1985. Aflat, așadar, într-o situație-limită, de umilință și înjosire, destituit din funcția de director al Bibliotecii Județene Dolj (deși ocupasem locul I pe țară, fiind și singurul dintre directorii instituțiilor similare din țară, din acele timpuri, cu doctorat), într-o grea cumpănă civilă, la capătul rezistenței psihice, am deschis la întâmplare volumul IX din *Opere. Publicistică* de Eminescu (Editura Academiei RSR, 1980). Citind doar o pagină din text, am rămas uimit de profunzimea, actualitatea și limpezimea gândirii eminesciene. A fost acel declic psihic care m-a făcut să uit de ale mele și care mi-a determinat evoluția ulterioară. De atunci, am studiat sistematic și repetat, zi de zi, cele aproape 15.000 de pagini, am întocmit fișe bibliografice (un obicei vechi, moștenit de la profesorii mei, acad. Dan Simonescu și Corneliu Dima-Drăgan) pe domenii de activitate (publicate ulterior, în volumul *M. Eminescu, Texte esențiale*, Editura Scrisul românesc, 1997, republicate în 2025). De atunci, din 1985, preocuparea mea centrală a fost studierea și publicarea unor exegeze despre autorul *Luceafărului*. În acest context, scriam în volumul *Pentru mine, Eminescu* (2005) că publicistica sa a fost „medicamentul care m-a însănătoșit sufletește, m-a echilibrat, dar care m-a îmbolnăvit de eminescianită”, termen folosit de C. Noica. Este miraculos cum te poți regăsi („odihni”, cum ar zice filosoful de la Păltiniș) în Eminescu, la orice vârstă, stare sufletească sau context istoric. Au urmat alte titluri dedicate celui mai mare poet și gazetar român: *Eminescu împotriva socialismului* (1991), *Eminescu și cugetarea sacră* (ediția I, 1994, ed. a II-a, 2002), *Eminescu, apărătorul românilor de pretutindeni* (1995), *Eminescu, istoricul* (1998), „*Doina*” lui Eminescu (în colaborare cu Victor Crăciun, 2008), *Eminescu și realsemitul* (2010), *Shakespeare în viziunea lui Eminescu* (2012, împreună cu Diana Cotescu), *Eminescu* (2013), *Eminescu și China* (2018, coautor Diana Cotescu, ediție în română, engleză și chineză). Alte studii au fost reunite, cu prefețe de Mihai Cimpoi, Th. Codreanu și

Victor Crăciun, în volumul *Eminescu*, apărut în 2020 atât la Editura Academiei Române, cât și la Editura Tracus Arte. Am prefațat și antologat *Corespondența. Mihai Eminescu-Veronica Micle* (1992), „*Doina*” lui Eminescu (în ediție bibliofilă, cu toate variantele), am colaborat la volumul *Capodopere și texte esențiale* (1999) din colecția „Eminescu-Pasărea Phoenix” de la Chișinău, coordonată de Eugen Simion, M. Cimpoi și Victor Crăciun, iar în colecția „Ediții-Mihai Eminescu” a editurii TipoMoldova am editat volumul *Lumină de lună de Eminescu* (2022).

Impresionant. Însă în opera dumneavoastră regăsim și multe alte titluri². Dar să nu de îndepărtăm de Eminescu, calitatea

² *Publicații periodice din Oltenia*, vol. I-II, pref. Dan Simonescu, Craiova, 1976, 1979; *Manuscrise și cărți vechi*, pref. Dan Simonescu, Craiova, 1977; *70 de trepte*, pref. Dan Simonescu, Craiova, 1978; „*Arhivele Olteniei*” (în colab.), București, 1983; *Geneza ideilor social-politice și filosofice în literatura română veche*, Craiova, 1987, ediția a II-a, Iași, 2015; *Povestiri despre Mihai Viteazul*, Craiova, 1991; *Pasărea măiastră (Maria Tănase)*, Craiova, 1993 (ed. II, 1999; 2002); *Vlad Țepeș Dracula*, Craiova, 1994 (ed. II, Deva, 1999; ed. III, Craiova, 2005); *Vocația spiritualității*, Craiova, 1995; *Civilizația cărții*, Craiova, 1996; *150 de ani de la Revoluția din 1848* (în colab.), Craiova, 1998; *Biserica Craiovei* (în colab.), Craiova, 1998; *Eminescu, istoricul*, Craiova, 1998; *Interferențe spirituale*, Craiova, 2002; *Familia Aman* (în colab.), Craiova, 2003; *Repere spirituale românești. Un dicționar al personalităților din Dolj* (în colab.), Craiova, 2005; *Redactorii „Ramurilor”* (în colab.), Craiova, 2005; *Cartea și circulația ei*, Craiova, 2005; *Moldovean, vlah sau român?* ed. în română, sârbă, bulgară, Craiova, 2008; *Centenar Biblioteca „Aman”. Monografie*, Craiova, 2008; *Carte despre carte*, Craiova, 2008; *Românii de lângă noi*, Craiova, 2011 (premiul Uniunii Scriitorilor, filiala Craiova, 2012); *Album Adrian Păunescu* (în colab.), București, 2013; *Confluente spirituale*, Iași, TipoMoldova, 2013; *Printre cărți și oameni*, Iași, 1-11, 2014-2025; *Simple crâmpie de viață* (Craiova, 2015); *Biserica și Societatea* (Craiova, 2019); *Marin Sorescu sau vocația identității românești* (București, 2020); *Corespondență primită* (Drobeta Turnu Severin, 2021); *Grigore Vieru sau pătimirea basarabeană* (Craiova, 2023); *Poveste neterminată. Începuturi literare*. Comentarii critice: Gh. Calciu [-Dumitreasa], Craiova, 2024, Nicolae Mareș, (București, 2024). A făcut parte din colectivul de autori al celor două ediții a *Dicționarului General al Literaturii Române*, apărute sub egida Academiei Române, precum și din colectivul de *Ediții Mihai Eminescu* (200 vol.), apărute la TipoMoldova, Iași.

Despre cărțile sale s-au pronunțat: P.F. Teoctist, Mircea Anghelescu, Al. Zub, Dan Simonescu, I.C. Chițimia, Ov. Ghidirmic, Grigore Traian Pop, Ilie Purcaru, Gh. Buluță, A. Silvestri, I. Dur, Val. F. Mihaiescu, Andrei Grigor, L. Chișu, N. Bellu, M. Ungheanu, G. Tomozei, Marian Barbu, Hristu Cândroveanu, C. Cubleşan, M. Prepelită, M. Cimpoi,

Gh. Bulgăr, Th. Codreanu, I. Buzași, Marian Popa, Fănuș Băileșteanu, Fl. Miu, Al. Burlacu, Victor Crăciun, Radu P. Voinea, N. Dabija, Petre Ciobanu, A. Sasu, V. Tărășeanu, Gr. Vieru, Eugen Simion, Viorel Dinescu, Boris Crăciun, I. Razeș, Mircea Popa, Mircea Radu Iacoban, G. Anca, I. Simuș, Lina Codreanu, A. Goci, D. Apetri, Elena Tamazlăru, Mircea Pospai, Silviu C. Negru, I. Jianu, Em. Marcu, Dan Lupescu, Ion Brad, Grigore Croitoru, Stoica Lascu, Gabriela Nedelcu-Păsărin, Daniela Șontică, Ioniță Apostolache, Geo Ciolcan, Dorel Vidrașcu, Gh. Păun ș.a..

S-a ocupat de numeroase ediții, semnând prefețele sau postfețele unor volume de referință: Carmen Sylva, *Poveștile Peleșului*, pref. ed., Craiova, 1991; B.P. Hasdeu, *Sic cogito*, pref. ed., Craiova, 1991; H.Chr. Andersen, *Povești*, pref. ed., Craiova, 1991; ediția a II-a, Craiova, 2005, 2006; Petre Bellu, *Apărarea are cuvântul*, pref. ed., Craiova, 1991; G. Geza, *Contract de căsătorie*, pref. ed., 1991; I. Creangă, *Popa Dubu și alte povestiri*, ed., Craiova, 1991; Petre Ispirescu, *Basmele românilor*, ed., Craiova, 1992; M. Eminescu-Veronica Micle, *Correspondență*, ed., pref., Craiova, 1992; Traian Demetrescu, *Iubita. Cum iubim*, ed., pref., Craiova, 1992; Tudor Vladimirescu, *Scrieri*, ed., pref. Marin Sorescu, Craiova, 1992, ediția a II-a, 2021; Cezar Petrescu, *Greta Garbo*, ed., pref., Craiova, 1992; St. Sweig, *Inimi neliniștite*, ed., pref., Craiova, 1992; Mihai Viteazul, *Scrieri*, ed., pref., Marin Sorescu, Craiova, 1993, ediția a II-a, 2021; Gr. Vieru, *Rugăciune pentru mama*, pref., ed., Craiova, 1994; Stendhal, *Napoleon*, ed., pref., Craiova, 1994; A. de Saint Exupéry, *Zbor de noapte*, ed., pref., Craiova, 1994; Vasile Militaru, *Poemele nemuririi*, ed., pref., Craiova, 1994; *Cărți românești vechi. Predoslovii*, ed., pref., Craiova, 1994; *Stiburi la stema țării*, ed., pref., Craiova, 1995, ediția a II-a Iași, 2015, ediția a III-a, București, 2021; N. Batzaria, *Spovedanie de cadăne*, ed., pref., Craiova, 1996; M. Eminescu, *Texte esențiale*, ed., pref., Craiova, 1997, 2025; Eminescu, *Doina*, ed. bibliofilă, pref., Craiova, 1992; Eminescu, *Capodopere și texte fundamentale*, ed., Chișinău / București, 1999; Vasile Militaru, *A venit aseară mama*, Craiova, 2000; Vasile Tărășeanu, *Iluzii și lanțuri*, ed., pref., Craiova, 2001; Petre Gigea-Gorun, *Despre Craiova, cu dragoste*, Craiova, 2001; Ioan Nenițescu, *De la românii din Turcia europeană*, ed., pref., Craiova, 2003; Petre Gigea-Gorun, *Amintiri despre scriitori*, Craiova, 2003; Elena Buznă, *Vârsta timpului*, Craiova, 2003; Paul Zugrăvescu, *Mama*, Craiova, 2003; Jean Băileșteanu, *Sfântul drac sau judecata de...acum*, pref., Craiova, 2004; Petre Gigea-Gorun, *Din amintirile Craiovei*, Craiova, 2004; Ilie Tudor, *De sub tăvălug*, Craiova, 2004; Selma Lagerlöf, *Povestiri despre Iisus*, ed., pref., Craiova, 2005; Adam Puslojici, *Trimitor la vise*, Craiova, 2005; Gr. Vieru, *Liniștea lacrimii*, ed., pref., Craiova, 2006; *Sus la Valea Ursului*, ed., pref., Craiova, 2007; Florian Copcea, *Istoriografia românilor din Sibia de sud-est*, postf., Craiova, 2008; Liviu Andrei, *O țară înconjurată de români*, pref., Craiova, 2010; Sorin Fira, Cătălin Pirvu, *Vlabii, români pierduți*, pref., Craiova, 2010; Georgică Bercea-Florea, Ionel Dătcu, *Drama ofițerilor români*, Craiova, 2010; *Dicționarul biobibliografic al membrilor Uniunii Scriitorilor din România, filiala Craiova*, Craiova, 2010; Dan Vană, *Mărțișoare pentru copii*, Craiova, 2013; Șerban Pătrașcu, *Istoria prostituției și a caselor de toleranță din Craiova*, Craiova, 2014; I.D. Sirbu, *Opere*, vol. 1-2, București, 2013 (în colab.); Ionel Turcin, I. Pălșoiu, A. Corneanu, *Prizonierii de război români în malaxoarele morții din gulagul stalinist*, Craiova, 2015; Șerban Pătrașcu, *Istoria prostituției și a caselor*

dumneavoastră de eminescolog onest și echilibrat fiind unanim recunoscută. Care ar fi versurile din opera lui care ar caracteriza cel mai bine timpul pe care îl trăim?

Cred că versurile din *Scrisoarea III* (1 mai 1881): „Cum nu vii tu, Țepeș Doamne, ca punând mâna pe ei, / Să-i împarți în două cete: în smintiți și în mișei, / Și în două temniți large cu de-a sila să-i adun, / Să dai foc la pușcărie și la casa de nebuni!”. Dar și alte poezii sunt valabile pentru timpul pe care-l trăim. Sunt actuale. De altfel, multe din versurile lui au corespondent în articole de presă. De pildă, versurile: „*Ai noștri tineri la Paris învață / La gât cravatei cum se leagă nodul, / Și apoi ne vin de fericesc norodul / Cu chipul lor isteț de oaie creață*” fac trimitere la fiii unui strălucit om politic contemporan lui Eminescu, ai cărui fii trimiși la Paris, au aderat la Internaționala a lui Karl Marx, despre care Eminescu scrie: „*O serioasă turbare socialistă amenința Europa*” (în „Timpul”, III, nr. 172, 6 aug. 1878, p. 1). Versurile din *Doina*: „*Si cum vin cu drum de fier / Toate cântecele pier / Sboară paserile toate / De neagra strănătate*” se referea la tendința Imperiului habsburgic de a trimite, gratuit, pe cale ferată, oameni neproductivi pentru a transforma România într-un „otel de lux” sau într-o „Americă dunăreană”. Actuale sunt și ideile sau mesajul din *Rugăciunea unui dac*, *Glossă*, *Oadă*

de toleranță din Craiova (pref., Craiova, 2014); Ionel Turcin, I. Pălșoiu, *Drama soldaților români în gulagul stalinist*, Craiova, 2015; Ionel Turcin, Ionela Nori Cadea, I. Pălșoiu, *Eroul martir Tudor Vladimirescu și cronica Revoluției române de la 1821*, pref., Craiova, Aius, 2017; Florian Copcea, *Ideea europeană în opera lui M. Eminescu*, postf., Craiova, Edit. Grafic, 2017; Victor Rusu, „*Numai foc, prăpăd și jale*”, pref., Craiova, 2017; Marian Niță, *Eminescu în căutarea Dumnezeuului cel viu* (pref., Craiova, 2018); Ilie Purcaru, *O expediție în „Sabara olteană”*, cuvânt înainte, Craiova, 2018; *Oltenia. Evoluție social-istorică și patrimoniu cultural*, coautor, Craiova, 2019, *Stiburi la stema țării*. 1635-1830, antologie, studiu introductiv, tabel cronologic și repere critice, București, Editura Academiei Române, 2021; Nicolae Măreș, *Nicolae Titulescu. 140 de ani de la naștere* (postf., București, 2022); Elis Râpeanu, *Epigrame aforistice și madrigaluri* (pref., București, 2022); Coca Man, *Iubire imposibilă* (pref., Craiova, 2022); Constantin Preda, *Crucea mea de miere (Cântece despre viață, moarte, iubire și nemărginire)*, (pref., Craiova, 2022); M. Eminescu, *Poezii* (ediție și prefață, Iași, TipoMoldova, 2022).

(în metru antic), *Împărat și proletar*, *Ce-ți doresc eu ție...* etc., chiar din *Somnoroase păsărele*, un avertisment (cum a remarcat Andrei Păunescu) de a nu deveni un popor de „*somnoroase păsărele*”. Pericolul de actuale sunt studiile și articolele sale despre *Chestiunea Dunării*, *Influența austriacă asupra românilor din Principate*, *Basarabia*, *Echilibrul*, *Icoane vechi și icoane nouă*, *Românii din Ungaria*, *România Iredentă*, *În unire e tăria* etc., etc.

Regretatul mare actor, Ilie Gheorghe, de la Teatrul Național „Marin Sorescu” din Craiova, a susținut în aula Academiei Române, de Ziua Culturii Naționale, la invitația acad. Eugen Simion, un recital Eminescu, de circa 40 de minute, în care a reunit versuri, proză, dramaturgie, publicistică, astfel încât tot scenariul pare a fi fost făcut în zilele noastre, uimind auditoriul. În Parlamentul de la Chișinău, acad. N. Dabija citea antologia mea, *Eminescu. Texte esențiale*. Un parlamentar agrarian i-a cerut cartea și, citind din textele eminesciene, s-a dus la microfon și a cerut ca „acest Eminescu” să fie adus în Parlament și judecat pentru calomnie. O dovadă peremptorie că Eminescu este periculos de actual, că opera lui și-a sporit valoarea în timp.

De ce îl iubiți pe Mihai Eminescu?

Nu știu. De ce-ți iubești mama? Îl iubesc pentru că el este, după N. Iorga, „*cea mai vastă sinteză făcută de vreun suflet de român. Expresia integrală a sufletului românesc*”, pentru că el este fondatorul doctrinei patriotismului românesc modern, fiind „*un rar privilegiu a fi, în același timp, cel mai mare poet al poporului său și creatorul doctrinei sale naționaliste*” (Mircea Eliade) și, ca atare, el este judecătorul suprem și îndreptățit: „*De avem sau nu dreptate / Eminescu să ne judece*” glăsuiește Grigore Vieru. Sunt și alte 1001 de motive pentru care merită să-l iubim.

Domnule Tudor Nedelcea, vom purcede la un drum lung și complex de cunoaștere, utilizând nu atât un instrumentar jurnalistic, cât

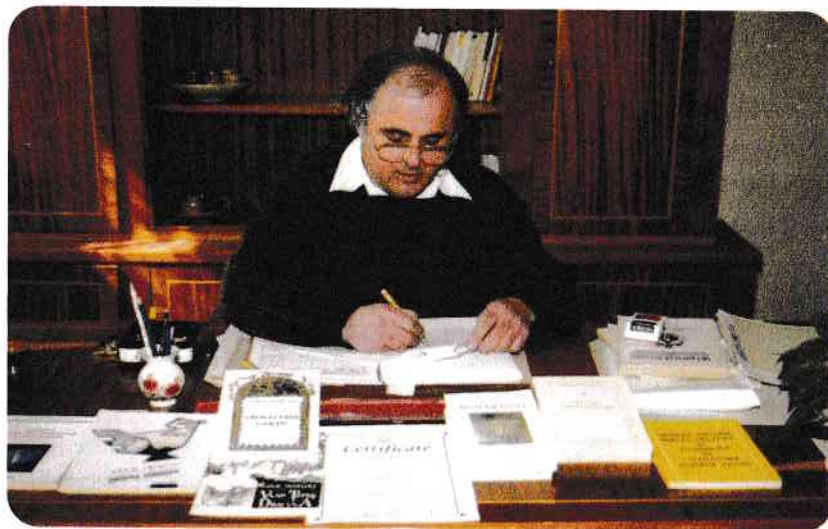
mai ales sociologic. În discuțiile noastre vom aplica un interviu de tip „povestea vieții”, despre care Robert Atkinson, directorul Centrului pentru Studiul Vieții de la Universitatea americană din Southern Maine, într-o lucrare intitulată The Life Story Interview, SAGE PUBLICATIONS, INC., 1988 (tradusă în limba română de Editura Polirom, Iași, în 2006, sub titlul: Povestea vieții. Interviul), spunea că permite cunoașterea personalității interviewate din varii unghiuri de vedere, exploatând mai multe domenii, prin atingerea unor componente obligatorii. Acest gen de interviu are câteva funcții de bază, cum sunt cea psihologică, socială, mistico-religioasă și cosmologico-filosofică. Astfel se creează o monografie complexă a personalității culturale studiate, o narațiune la persoana întâi, provocată de întrebările interviewerului, care și el trebuie să aibă calități precum: un anumit grad de cultură, empatie, capacitate de a asculta, curiozitate și cunoștințe metodologice de a stoca, utiliza și verifica informațiile esențiale astfel obținute. Interviul de tipul „povestea vieții” este un instrument fundamental al cercetării calitative a vieții personalității interviewate. Vom mai folosi, după caz: metoda documentară, studiul comparativ, studiul de caz, biografia socială provocată, arheologia conceptelor, imaginația sociologică și participativă, precum și alte tehnici ce se vor impune pe parcurs³. Așadar, sunteți pregătit să începem? Vă rugăm să transmiteți un gând bun cititorului interesat de parcursul dumneavoastră existențial și de realizările culturale care v-au făcut cunoscut în țară!

Cititorului îi urez multă sănătate și noroc. Se știe că cei de pe vasul „Titanic” erau sănătoși tun, dar n-au avut noroc. Să aibă

³ Autorul volumului a folosit acest tip de interviu în elaborarea altor două cărți, despre două personalități muzicale care trăiesc în Occident, dar ale căror rădăcini sunt adânc înfipte în pământul strămoșesc al Olteniei: Ion Munteanu, *La pupitrul vieții...* OCTAV CALLEYA, Editura SimArt, Craiova, 2009, tradusă în limba spaniolă sub titlul Ion Munteanu, *En el atril de la vida...* OCTAV CALLEYA, Fundacion Malaga, 2013; respectiv Ion Munteanu, *Despre libertatea muzicii și muzica libertății. Dialoguri cu dirijorul german de origine română Horia Dinu Nicolaescu*, Editura AIUS, Craiova, 2014, tradusă în limba germană cu titlul Ion Munteanu, *Über die Freiheit der Musik und die Musik der Freiheit*, Ramuri, 2015.

încredere în virtuțile neamului nostru, să-și iubească Patria, precum își iubesc Mama, să nu abandoneze Galaxia Gutenberg în favoarea Galaxiei Marconi, adică să continue să citească cărți tipărite pe hârtie, fiindcă o carte bună reprezintă un eveniment important în viața oricărui cititor. Cum spunea Mihai Eminescu: „*Citește! Doar citind mereu, creierul tău va deveni un laborator nesfârșit de idei și imaginații*”. Iar Henry Miller confirma: „*Ar trebui să citim pentru a le da ocazia sufletelor noastre să se desfete*”. Să aibă demnitate (umană sau națională), să nu-și piardă optimismul indiferent de contextul politic sau socio-uman, întrucât, vorba lui Marin Sorescu, „*răzvim noi la lumină*”, până la urmă...

Continuăm cu o altă întrebare generală: de curând ați împlinit o vârstă frumoasă: opt decenii de viață tumultoasă. Ați scris cărți, ați primit premii și distincții. Așadar, vă considerați o persoană împlinită? În linii mari, pentru că o să revenim la fiecare etapă în parte a evoluției dumneavoastră culturale, vă rog să conturați traseul social și profesional parcurs până în prezent.

În tinerețe, la masa de lucru

La o anumită vârstă, omul se simte împlinit sau nu, în funcție de ce și-a propus în viață. Fiindcă orice individ uman trebuie să aibă o țintă, un ideal, dar să fie realist, altfel va fi dezamăgit. Dacă ți-ai propus să atingi stelele și nu ajungi cosmonaut, vei fi dezamăgit. Trebuie să-ți vezi „vârful nasului”, să ignori ignoranța și mediocritatea agresivă, să faci lucruri plăcute lui Dumnezeu, semenilor și ție însuși, să nu-ți fie rușine de tine. Traseul meu social și profesional este, în linii mari, al unui om de la țară care a pus la bază munca, respectul pentru ceilalți și mai ales pentru înțelepți, adică pentru persoanele mai în vârstă, de la care a avut de învățat. La o întâlnire cu marii editori: G. Pienescu (editorul lui Tudor Arghezi) și Niculae Gheran (editorul lui Liviu Rebreanu), în 1970, prilejuit de unul din marii mei prieteni, Grigore Traian Pop, asistam la conversațiile acestora despre marii noștri scriitori, astfel încât, lipsind 1-2 minute, cei doi l-au întrebat pe Pop dacă eu nu cumva sunt mut. Fiindcă eu nu scosesem un cuvânt, ascultând cu sfințenie ce spuneau ei. Da, într-un fel eram mut, dar mut de admirație... Acesta a fost modelul meu de a-mi îmbogăți cunoștințele, stând și ascultându-i pe oamenii mai în vârstă, cu experiență și cultură aleasă. Cum să nu te entuziasmezi când stai aproape și le observi gesturile și, mai ales, le sorbi vorbele unor titani precum: V.G. Paleolog, I.D. Sîrbu, Ilie Purcaru, Al. Piru, C. Bălăceanu-Stolnici, Eugen Simion, Dan Simonescu, Barbu Theodorescu, D. Toderici, Sorin Stati, Gh. Calciu-Dumitreasa, D. Staniloae, Dan Zamfirescu, Nestor Vornicescu, P.F. Teoctist, părintele profesor Galeriu, Valeriu Anania, Edgar Papu, M. Ungheanu, Gr. Vieru, Victor Crăciun, Viorel Cosma, Ștefan Andrei, Adrian Păunescu, Petre Gigea-Corun, Fănuș Neagu, Pavel Țugui, Marin Sorescu, Ioan Alexandru, C.C. Giurescu, D.R. Popescu, Lucian Predescu, Florin Constantiniu, Iosif Sava, Emil Loteanu, Eugen Doga etc.? Despre fiecare în parte, dacă am avea timp, aș avea de povestit cât să scriem o altă carte⁴...

⁴ În linii mari, traseul profesional al interviuatului nostru se prezintă astfel: între anii